

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΑΪΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1952

ΕΥ. Δ. ΠΡΕΣ. Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

σχετικά με τὸ ζήτημα τῆς ἀξίας καὶ τῶν ἐπιτεύξεων τῶν διαφόρων γενεῶν.

Ἔτσι ἔρχονται στὴν ἐπιφάνεια ἡ γενεὰ τοῦ 20, τοῦ 30, τοῦ 40, γιὰ νὰ διεκδικήσει ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη τὰ πρωτεῖα τοῦ πνεύματος. Ἀρθροὶ καὶ ἀρθρίδια, συνεντεύξεις, ἐπιστολές — ἄχ! αὐτὲς οἱ ἐπιστολές — βλέπουν τὸ φῶς ἀπ' τὶς στήλες τοῦ καθημερινοῦ καὶ τοῦ περιοδικοῦ Τύπου γιὰ τὸ περιλάλητο αὐτὸ ζήτημα τῶν γενεῶν! Ὅλ' αὐτὰ δίνουν τὴν ἐντύπωση στὸ κοινὸ πῶς οἱ λογοτέχνες μας, πρὸ πάντων αὐτοὶ τῆς νεώτερης φουρνιάς, ξεχύθησαν ἀπὸ μιὰ ζούγκλα γιὰ νὰ ἀλληλοσπαραχτοῦν.

Τὸ θέαμα αὐτὸ, ἂν δὲν ἦταν αὐτόχρονο ἀποκαρδιωτικὸ, θὰ μπορούσε καὶ νὰ διασκεδάσει ὅσους παρακολοῦθουν αὐτὰ τὰ ἐπνευματικὰ παραγιοὺς «Ὀλκία» ποὺ θυμίζουν τὰ παιδρὰ καμώματα τοῦ Δὸν Κιχῶτη. Γενεὰ τοῦ 20, τοῦ 30, τοῦ 40! Τί ἐνδιαφέρουν τὸν κόσμον οἱ διάφορες γενεές;

Ἐκεῖνο ποὺ κινεῖ τὴν προσοχὴ εἶναι ἡ δημιουργία ἔργου ἀξιόλογου, ποὺ νάχει ἀπήχηση ἀμέσῃ στὸ κοινόν, ποὺ νὰ μιλάει στὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Μὰ τὸ ἔργο — ὁποιοδήποτε ἔργο — ἀπαιτεῖ μόχθο πολὺν καὶ θυσίες μεγάλες. Ἐνῶ οἱ ἐπιστολές εἶναι ἀπλούστατα προχειρογραφήματα «πρὸς κοινὴν θυμηδίαν». Ὁ θόρυβος θυμίζει τοὺς κροταλίες. Θέλουν οἱ λογοτέχνες μας, οἱ νέοι λογοτέχνες μας, νὰ εἶναι κροταλίες; Ἀσφαλῶς ὄχι. Τότε πρὸς τί ὄλες αὐτὲς οἱ ἀντεγκλήσεις, οἱ βρῖσιές, ποὺ τοὺς κατεβάζουν ἀπ' τὸ ὑψηλὸ βᾶθρο τοῦ πνευματικοῦ λειτουργήματος;

Γ. Π.

Heidegger.

Στὰ «Λογοτεχνικά Νέα» δημοσιεύθηκε ἓνα ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον ἀρθρο τοῦ Manuel de Dieguez γιὰ μιὰ συνάντηση ποὺ εἶχε μετ' τὸ γερμανοφιλόσοφο Heidegger.

Ὅταν μπῆκα στὸ δωμάτιό του, μᾶς λέει ὁ Dieguez, εἶδα ἓναν ἄνθρωπο κοντὸ καὶ ἀρκετὰ παχὺ μ' ἓνα μέτωπο πλατὺ στεφανωμένο ἀπὸ μαλλιά κάτασπρα. Ἡ ἀγνότητά του μέρους αὐτοῦ τοῦ προσώπου ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μετὰ σφιγμένα καὶ γεμάτα πίκρα χίλια. Μιλοῦσε με φωνὴ πολὺ γλυκεῖα. Πίσω του μιὰ βιβλιοθήκη με χίλιους περίπου τόμους τέλεια τακτοποιημένους καὶ καινούργιους σὰ νὰ μὴν τοὺς μεταχειρίστηκε ποτέ.

Κοιτάζοντάς τον, συνεχίζει ὁ Dieguez σκεπτόμενα γιὰτὸ κοινόσημο αὐτὸς ἐνημέρωσης καθηγητῆς θεωρεῖται ἵνας ἀπ' τοὺς πρὸ σημαντικούς στιχαστὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Δὲν ἔχει οὔτε τὴν ἀκτινοβολία, οὔτε τὸ γλαυσοκὸ πλῆθος τοῦ Γιάσπερς. Τὰ δημοσιεύματά του εἶναι πολὺ σύντομα. Κι' ὁμως ἡ ἐπίδρασή του στὸν αἰῶνα μας εἶναι ἀνάλογη μ' ἐκείνη ποὺ εἶχε ὁ Νίτσε στὴν ἐποχὴ του. Αὐτὸ συμβαίνει γιὰτὸ τὰ θέματα τοῦ ὑπαρξισμοῦ ποὺ κυριαρχοῦν ἀπ' τὰ 1944 περιέχονται ὅλα σ' ἓνα μικρὸ βιβλίον του τὸ «Sein und Zeit» ποὺ πέρασε ἀπαρατήρητο ὅταν κυκλοφόρησε τὸ 1927. Κι' ἀκόμα γιὰτὸ Hei-

degger πρῶτος ἔδωσε μορφή στὴ φιλοσοφία τοῦ ὑπαρξισμοῦ.

Καὶ συνεχίζει ὁ Dieguez. Ἡ συνομιλία μας εἶχε ἓναν τόνο εἰρηνικόν. Τὸν ρώτησα μετὰ κάθε προφύλαξη γιὰ τὸν Σάρτρ. Ὁ Heidegger μὲ ὠμολόγησε ὅτι δὲ δάβασε τὸ βιβλίον του «L'Être et le Néant». Ἐρριξε μιὰ ματιὰ μόνο σὲ ὠρισμένα μέρη του ποὺ ἀνφέρονται στὶς δικές του ἐρευνες. Ἄλλωστε ὁ γερμανὸς φιλόσοφος τοῦ ὑπαρξισμοῦ δια' ἀζει λίγο. Δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ἡ ἐπικαιρότης οὔτε ἡ λογοτεχνία. Τὸ νὰ διαβάζει κανεὶς, λέγει, εἶναι σὰ νὰ περιπλέκεται μετὰ τὸ ἄπειρο. Ἐπὶ ἓνα ἐξάμηνο τέσσαρες ὥρες κάθε βδομάδα δίδασκε στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Φρόιμπουργκ, ὅπου εἶναι καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας, τὸν «Σοφιστὴ» τοῦ Πλάτωνα. Αὐτὸ στενοχωροῦσε τοὺς φοιτητὲς ποὺ ἤθελαν νὰ τὴ μάθουν ὅλη τὴ φιλοσοφία σ' αὐτὸ τὸ διάστημα. Ὁ Heidegger δίνει τὴν ἐντύπωση ἀνθρώπου ποὺ ἀγνοεῖ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου σὰ νὰ ἔχει μπροστά του τὴν αἰωνιότητα. Μιλάει γιὰ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα μετὰ θυμιασμό. Οἱ σύγχρονοι Γερμανοὶ φιλόσοφοι εἶναι διαποτισμένοι ἀπ' τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πνεῦμα. Δὲ θὰ σφάλει κανεὶς νὰ πῇ ὅτι ἡ σημερινὴ γερμανικὴ φιλοσοφία ζητάει νὰ δώσει μιὰ ὀλωθοδιόλου καινούργια ἐρμηνεία τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Heidegger, ὅπως τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, εἶναι νὰ παρουσιάσει τοὺς Ἕλληνας φιλοσόφους χωρὶς τὶς σφαλερές ἐρμηνείες ποὺ ἔδωσαν γι' αὐτοὺς ἐδῶ καὶ δυὸ χιλιάδες χρόνια οἱ διάφοροι φιλόσοφοι.

Σ. Ξ.

Πύλος.

*Ἐδῶ τὸ λένε Νικόκαστρο
τὸ λένε Ναβαρίνο

Δημοτικόν

Ἡ πρόσφατη ἀνακάλυψη τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Νέστορα ἀπὸ τὸν Ἀμερικανὸ ἀρχαιολόγον κ. Μπλέγκεν στὴν Τριφυλία, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ καθαρῶς ἀρχαιολογικὰ προβλήματα ποὺ δημιουργεῖ (ἀνατροπὴ τῆς γνώμης τοῦ Στράβωνα καὶ τοῦ Δαιρφαλδ), θέτει καὶ ἓνα ἄλλο ἀκόμη ζήτημα ποὺ πρέπει νὰ τὸ προσέξουμε.

Ἡ πόλις ποὺ φέρει σήμερον τὸ ὄνομα Πύλος δὲν ἔχει καμιά σχέση ὄχι μόνον μετὰ τὴν Πύλον τοῦ Νέστορα ἀλλὰ καὶ μετὰ καμιά ἀπὸ τὶς τρεῖς πόλεις ποὺ ἦταν γνωστὲς στὴν ἀρχαιότητα μετὰ τὸ ἴδιο ὄνομα (Ἡλεικὴ, Τριφυλιακὴ καὶ Μεσσηνιακὴ). Λίγα χρόνια ἔπειτ' ἀπὸ τὴν ἀτελευθέρωση, στὰ 1836, ἡ πόλις τοῦ Ναβαρίνου στὴν ἐπαρχία Μοθώνης πῆρε χωρὶς κανέναν λόγον, ἐντελῶς ἀφαιρέτα καὶ πολὺ περίεργα τὸ ὄνομα Πύλος καὶ ἡ ἐπαρχία Μοθώνης ἔμεινε ἐπαρχία Πυλίας. Ἡ ναυμαχία τοῦ Ναβαρίνου, τὸ σπουδαιότερον ἐθνικὸ γεγονός ποὺ μετὰ πύρινα γράμματα γράφτηκε στὸ βιβλίον τῆς ἱστορίας ὅπως εἶπε ὁ Παλαμᾶς («ἀπὸ τὸ Ναβαρίνο τινάζεται στὴν ἀνεξαρτησία ἡ νέα Ἑλλάδα»), τὸ Ναβαρίνον τοῦ Οὐγκῶ, τὸ παγκόσμιον, περφηρονήθηκε γιὰ τ' ὄνομα μιᾶς ἀρχαίας πόλεως, ποὺ ἡ τοποθεσία της καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθεῖ.